

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

Hétfőre . . . . . 2 forint 60 krajczár.
Félévre . . . . . 1 „ 30 „
Negyedévre . . . . . — 70 „
Egyen szám ára 6 krajczár.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Feszty Árpád.

Az ezredéves kiállítást a ki megnézte, bizonyára nem mulasztotta el megnézni „A magyarok bejövetele“ című körképet, mely Feszty Árpád festőművész alkotása volt. „A magyarok bejövetele“ című körkép mintegy kiegészítő részét képezte ezredéves kiállításunknak. Mikor az ember szertenézett a kiállításban s illetődéssel bámulta meg mindazt, a mit a magyar, Európa közepébe beékelve, alkotni, teremteni tudott ezer esztendő alatt, nem mulasztotta el, hogy meg nézze az ezer év előtt bejövő magyarok körképét. Ennek megszemlélése nélkül nem volt teljes ezredéves kiállításunk.

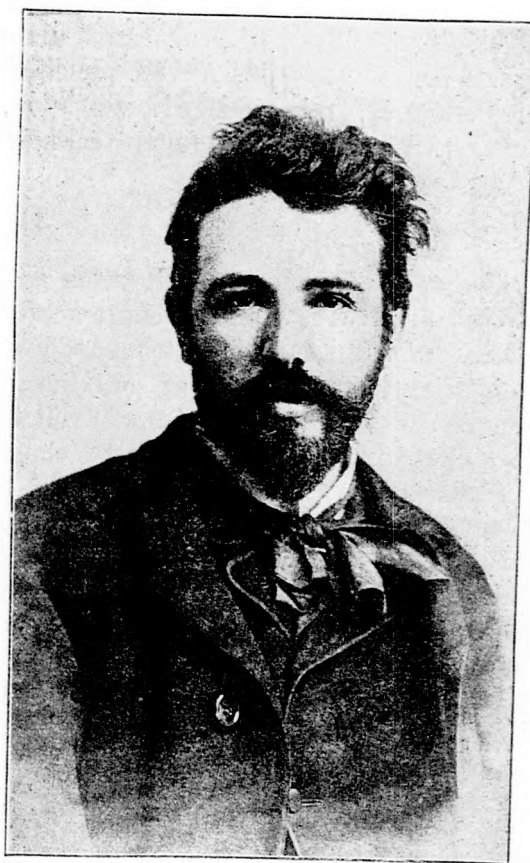
Feszty Árpád kiváló festőművészünk akkori sikerein fölbuzdulva, a honfoglalás idejéből való új képeket festett megint. Nehéz munka, nagy feladat visszazállani a festőnek az ő képzelő erejével a monda idejébe, a honnan se írás, se semmi más nyom meg nem maradt, mert a művelődés elsöprött minden régi nyomot, a mi az ősök viselt dolgaira, szokásaikra stb.-re vonatkozott volna. Nehány monda s szájról-szájra maradt hagyomány mindaz, a mivel rendelkezünk az ősök akkortájt viselt dolgairól. Csakis a képzelet tud visszavinni a honfoglalás korába, a honnan nem maradt számunkra egyéb csak a rege. Feszty Árpád fölkereste ezt az időt s megfestette a „bánhidai csatát“, melyben Árpád

fejedelem tönkreteszi a morva Szvatopluk fejedelem seregét s ezzel a mai Magyarország északnyugati részét meghódítja. Feszty képe hű ecsetvonásokkal ábrázolja az ádáz küzdelmet, mely már régen foly s a két fejedelem személyes mérkőzésével nyer befejezést.

A másik képe Fesztynek „Zoltán eljegyzése“. Ez is a honfoglalás korából való. Mén Maróthot, a Tiszán tuli részek hatalmas fejedelme és Árpád serege közötti küzdelem arról győzte meg, hogy itt csak békességes megállapodás segít. Mén Maróth és Árpád vezér eljegyzik gyermekeiket, Zoltánt és Hamzsát. Az eljegyzés ünnepe egyszermind békekötés a hadviselő felek között.

Hadverő magyarok és az ellenséges kazárok művészileg vannak csoportosítva ezen a képen. Feszty Árpád nagy munkaereje, alkotó képessége s a nemzeti szellem fönséges megnyilatkozásának szülte ez a két kép; festőjük határozottan Munkácsy nyomdokába lép a magyar történelmi festészet terén eme alkotásaival. Nagy s dicső multunknak még nagyon

sok mozzanata vár megörökítésre s Feszty Árpád, ki a férfikor elején van még, nagyon sok hazafias érzéssel végzendő munka előtt áll, mert őt mondhatjuk történelmi festészetünk uttörőjének s festészetünk ez ágának felvirágoztatásához mostani két nagy képével nagyban hozzájárult.

Feszty Árpád.

A hét története.

(Harez a késhegyig. — „Ne adjátok el a hazátokat!” —
A Hentzi-szobor.)

A hétnek legjelentősebb politikai eseménye, a mely még mai napig is minden mást háttérbe szorított, az, hogy az ellenzék élet-halál harcra folytat a kormány ellen. A szenvedélyek immár elérték a tetőpontjukat, a parlamenti harcban nem érvek és meggyőződések állanak már egymással szemben, hanem a halálos gyűlölet. Egymásután állanak sikra csodálatos elszántsággal az egyesült ellenzék szónokai s olyan vádakot vetnek a kormány szemére, melyeket megdöbbenéssel fogadunk. Folytatják azután az ádáz küzdelmet a parlamenten kívül, karddal, pisztolylyal, szivök vérével is készek igazukat megpecsételni. S e forrongó sokaságban, mely belemerült már a szenvedélyek lázába, feláll egy ősz ember, legrégebb tagja a Háznak, s kitérve karjait, könnyes szemekkel, elcsukló hangon könyörög a kormányt támogató többséghez: *Uraim, ne adjátok el a hazátokat!*

A ki mindezeket látja és hallja, annak meg kell győződnie arról, hogy ez már több, mint obstrukció, ilyen elszántsággal és szenvedéllyel csak az igazságért lehet harcolni.

A történők bennünket nem lepnek meg, mi értjük ezeket. Az évek óta halomra gyűlt keserűség s gyűlölet tör most utat az ellenzékől, mely több mint 25 év óta tanuja a szabadelvű uralommal együtt meggyökeresedő korrupciónak, mely tehetetlenül volt kénytelen végignézni, mint semmisítették meg legjobbait a Bánffy szuronyokkal végrehajtott választásai s mint tiport azután a korlátlan hatalomra jutott Bánffy-kabinet törvényt, alkotmányt és nemzeti törekvéseket. Nem csoda, ha ez a kegyetlen hajsztát végigszenvedett ellenzék minden fegyvert elővesz a kormány megsebzésére s késhegyig kész küzdeni az ellen, hogy a kiegyezést Ausztriával ez a bizalomra érdemtelené vált kormány, élén a Bánffy gyűlölt személyével, kösse meg.

Sajnos, nincs kilátás arra, hogy az ellenzék kis töredéke megbuktassa a kormányt, nehéz egyszerre kikezdeni azt a számra hatalmas táborra, melynek tagjait ezer és ezer érdek fűzi össze s tartja a Bánffyték husosfazékja mellett; hiszen tudjuk, hogy manapság a legutolsó tenyészakastól egészen fel a viczinális vasutig a mindenható kormány barátsága juttatja el az embert. Az anyagi önzés, a haszonlesés kapcsai jól meg vannak már szerkesztve, nagy vállalkozás ezeket széttepedni az eszményi céloknak egyéni hasznot nem ígérő jelszavaival. De a mint lassu csapások a legvastagabb fatörzsnek is életét veszik, akként az ellenzék küzdelmének is meglesz az a következménye, hogy a nemzet

lassankint feleszmél a mai sivár állapotokra s lassu tisztulásnak indulva, kimetszi kebléből azokat a fekélyeket, a melyekkel a 30 éves szabadelvű uralom megfertőzte.

Szomorú eset a hét krónikájában az, hogy a Hentzi-szobrot Ő felsége akaratából eltávolították ugyan Budáról, de egy katonai iskolában állítják azt fel. Az a férfi, ki annyi jó magyar vér kiontásának volt okozója, a mi fiainknak példaként állittatik elő. A vád azonban ezért az intézkedésért csupán Ő felsége tanácsosait s első sorban Bánffyt érheti, de ő talán meg sem érezte azt, mi sértheti ebben az áthelyezésben a nemzet önérzetét, nem magyarázhatta tehát el ezt Ő felsége előtt sem. Királyunk legjobb szándékát tehát kétségbe sem vonhatjuk, hisz neki Hentzi végre is vitéz katonája volt, kinek emléke a legfelső hadur részéről kegyeletet érdemel. Am átérezte, hogy a nemzeti érzület s az ő egyéni érzülete e pontnál összeütközésben vannak, azért igyekezett most felhasználni az alkalmat arra, hogy az Erzsébet királyné szobrát a Hentzi-szobor helyébe állittassa fel, ez utóbbit pedig a nemzet sértődött szemei elöl egy katonai intézet kebelébe helyezze el. Ő felsége elhatározásának nemes indokaiból ez mit sem von le. A vád pusztán Bánffyt illeti; az ő szerencsétlen kezei azok, melyek a legnemesebb szivben fogant elhatározásokat is balsikerre vezetik.

Országgyűlés.

Mult héten az ellenzék elkeseredetten folytatta a küzdelemet a kormány ellen. Hazafias érzéstől áthatott, magas színvonalon álló beszédek hallottunk, csak azt fájjaljuk, hogy az ellenzék hazafias felháborodása alig volt képes megzavarni a többség nyugalma, mely elmozdithatlan malomkő gyanánt nehezedik a nemzet lelkiismeretére. Fájjaljuk, hogy az ellenzék részéről eszmékkel és meggyőződésekkel megvívott ezen szép harcra nem járulhat reánk más haszon, minthogy szemünk látását tisztábbá tette, mert ma még a legnemesebb fegyver is — álljon az bár az igazság szolgálatában — gyenge a kormány érdekszövetségének megtörésére. De a harez még sem volt hiábavaló, mert a nemzet figyelmét fel kellett hívni arra a veszélyre, amelylyel a mai kormányrendszer fenyegeti nemzeti törekvéseinket, törvényeinket, sőt közéletünket is. Éppen azért adjuk mi is képét a lefolyt küzdelemnek, hogy lássák olvasóink, hogy az ország legelőkelőbb s köztisztelt politikusaik egész sorozata milyen véleményt táplál a Bánffy-kormány felől.

A november 9-iki ülés mindjárt az elején zárt üléssé változott. Polónyi Géza tette meg erre vonatkozólag az indítványt, melyet azután meg is indokolt az ellenzék helyeslésével kísért beszédében.

Gróf Apponyi Albert az igazságnak és az ékes-

szólásnak erejével mutatta ki, hogy a Dezsőffy-ügy tisztázása a nyilvánosság elé tartozik. Bebizonyította, hogy báró Bánffy Dezső igenis miniszterelnöki hatalmát vette igénybe, midőn a nagykáptai főszolgabíró adott szavának megszegésére akarta erőszakkal kényszeríteni. Azzal előállni, hogy Bánffy itt pártvezéri minőségében cselekedett, egyszerűen játék a szavakkal. — Zugó helyeslés hangzott fel e szavak után, mikor pedig *Apponyi* Albert megezőfolthatlan logikával mutatta ki, hogy minő jogai vannak a parlamenti kisebbségnek egy törvénytelen eszközökkel dolgozó kormányzattal szemben, az éljenzés zugása vonult végig az ellenzéken.

Horánszky Nándor mint a nemzeti párt elnöke jelentette ki férfiúi szavára, hogy e párt minden választási kiadásáról az utolsó tételig elszámol a parlament előtt, ha a kormány is elszámol a választási költségekre kiadott milliók honnét való szerzéséről és hova történt fordításáról. Ha Bánffy miniszterelnök ezt nem meri tenni, akkor jogosult az a feltevés, hogy a *kormánypart választási költségei törvénytelenül felhasznált közpénzekből eredtek.*

Mig az ellenzék éljenriadala hangzott a beszéd hatása alatt, akormány és pártja megnémulva hallgatott, tanuságául annak, hogy erre a leszámolásra sem hajlandósága, sem bátorsága nincs.

A november 10-iki ülésen dr. **Blaskovich** Sándor az ellenzék helyeslése közt magyarázta meg, hogy azért lépett ki a kormánypartból, mert ott a választásoknál pénzzel üzött korrupciót a kormányzás rendszeréül akarják emelni.

Sághy Gyula felsorolta Bánffy miniszterelnöknek a büntető törvénykönyvbe ütköző visszaéléseit, szőszegéseit és kijelentette a fölötti csodálkozását, hogy a kormány gavallér tagjai még ezek után sem kényszerítik a körükből való távozás elhatározására báró Bánffy Dezsőt. „Szeressék önök ott a kormányparton jobban hazájukat, mint Bánffy!” fejezte be *Sághy* Gyula nagyhatásu beszédét.

Zajos sikere volt a függetlenségi pártról az öreg **Lakatos** Miklósnak is, a ki rendkívül súlyos dolgokat mondott oda Bánffy Dezsőnek.

Szépen indokolták még az ellenzék küzdelmének jogosultságát **Wittmann** János, **Szalay** Károly és **Bolgár** Ferencz.

Az ülés végén megható jelenet játszódott le. Az öreg **Madarász** József két kezét fölemelve, zokogva kiáltott át a kormányparthoz:

— *Én féltem hazámat. Az én szemem előtt Irland példája lebeg, a hol pénzen vásárolt képviselők eladták hazájukat. Uraim ott a kormányparton, ne adják el hazájukat!*

E szavak után elfulladt a hangja s helyére roskadt. Barátjai körülfozták s könnyezve ölelték át az ősz képviselőt. Ez a jelenet igazán megrázó volt.

November 12-én **Bernáth** Béla beigazolta ismét, hogy báró Bánffy miniszterelnök saját hatalmi érdekének föntartásáért követett el a büntető törvénykönyvbe

ütköző hivatalos visszaéléseket s hogy a Dezsőffy-ügyben hibásan viselte magát s tényekkel igazolta, hogy a politikai téren elkövetett erőszakoskodásokat átvitték a közéletbe is, mert minden zsandár-káplár feljogosítva érzi most már magát arra, hogy alaptalan gyanu alapján is nemcsak férfiakat, hanem tisztos uri nőket meghurezoljon, pellengérré állítson.

Az ellenzék zajos helyeslése közt bizonyította be azután, hogy báró Bánffy Dezső azért nem nyilatkozik, azért bujkál furfangosan a sötétben, hogy az ország érdekei ellen folytatott alattomos üzemeit elleplezze. Az ellenzék ezt nem tűri, de követeli napról-napra a nyilvánosságot a kiegyezés kérdésében, a mint azt a parlamentárizmus hozza magával.

A haza érdeke kívánja, végezte beszédét, miszerint minden magyar ember a Bánffy-uralom megbuktatására törekedjék.

Tóth János nagyszabásu, beszédben rámutatott arra, hogy a többség mai viselkedése azt bizonyítja, hogy a haza érdeke, az ország jóvolta nekik semmi; csak az a fő, hogy Bánffy a hatalmon, ők pedig annak hasznohozó árnyában maradjanak.

November 14-én a nemzeti párti **Hódossy** Imre azt bizonyította, hogy minden oly gazdasági viszony, a mely kifelé egy vámterületet föltételez: vám- és kereskedelmi közösséget jelent, bármi legyen is a neve. És ez az, a mit a törvény tilalmaz, ha Ausztriában nem működnek közre az alkotmányos tényezők. Ezután következett az **Ivánka** Oszkár, szintén nemzeti párti, rettenetes beszédje, melyhez hasonlót nem igen mondtak el a magyar képviselőházban. *Ivánka* megfélemlítően fagyasztó nyugodtsággal intézett oly kegyetlenül ható és szívet sebző támadást, főképp **Tisza** István gróf ellen, a minőknek csak részben és csak izzó szenvedelmek közt lehetünk eddig tanúi. Egy szörnyü bünlajstrom volt ez, a melynek elmondása másfélóráig tartott. Kijutott a bünlajstromból az öreg **Tiszának** is. A legkiméletlenebb, véresre vágó ostoresapásnak ő lett az osztályosa. *Politikai hatalmát familiájának hasznára fordította!* Ezt hirdette róla **Ivánka**, a ki könyörtelesen megsebezte az egész kormánypartot általában, végül *Bánffy* báróra vetette magát s szinte vérengző kedvvel bánt el vele. Legvégül bejelentette, hogy ha más, tiszteletreméltó férfiú jön az elnöki székbe: az kap indemnitást, kiegyezést, de *Bánffy* nem. Felhívta a kormánypartot, hogy ha nincs igaza az ellenzéknek mostani harezában, védjék meg *Bánffy* t s világosítsák föl az ellenzéket.

Az egész ellenzék viharosan megtapsolta és éljenezte *Ivánkát*. Nyomban hire kelt, hogy ennek a beszédnek még nehéz folytatása lesz szóval, pisztolylyal, karddal.

November 15-én a napirend-vitája bezáródott és csak a záróbeszéd maradt hátra.

Az ülés elején **Bánffy** Dezső miniszterelnök szükségesnek találta *Ivánka* vádjaival szemben védekezni. Beismerte, hogy Szolnok-Dobokában az ő főispán-

sága alatt történtek sikkasztások, de ő azoknak nem oka, azokat nem takargatta. Föl is hozott egypár esetet, a melyekben az illetők elnyerték büntetésüket.

Azután **Tisza István** gróf állott elő azzal a meglepő leleplezéssel, hogy *Tisza Kálmán* politikai működése alatt magát és családját anyagi bonyodalmakba keverte, és az ő feladata, hogy a család anyagi ügyeit megint rendbehozza. . . . Ezért vállalja el azt a számos állást, a mivel megkínálták, hiszen a munka nem szégyen! . . .

Ezután **Hock János** egyikét mondotta el a vita legszebb beszédeinek. Különösen szép volt az a rész, a hol a meggyőződés erejével hirdette, hogy az önzés a közelében mindig romboló tényező, a melylyel nagyot alkotni nem lehet. Szinte jós erővel hirdette, hogy ez a mostani romlott rendszer össze fog omlani, hogy helyet adjon a nemesebb erőknek!

Hentaller Lajos új indokot vitt be a napirend-vita során kifejtett számos sérelem felsorolásába, melyekkel a kormány iránti bizalmatlanság igazoltatott: a Hentzi-szobor ügyét, melyet Hentaller Magyarország Dreyfus-ügyének nevezett el. Históriai adatokkal mutatta be Hentzi gyalázatos szereplését és erős szavakkal követelte a szégyenoszlop eltávolítását.

Most a záróbeszédnek következnek s csak azután nyújthatják a megtámadott pénzügyi felhatalmazási javaslatot a Ház elé. Akkor a küzdelem újból eleitől kezdődhetik a javaslat ellen. Tekintve azt, hogy az ellenzék fáradtság helyett ellenkezőleg mind nagyobb lelkesedéssel folytatja a harezot, bizonyos, hogy a kormány igen válságos helyzetben van.

MI HIR A POLITIKABAN?

A görbe kéz politikája. A képviselőházi viták alkalmával éles megtámadások érték a Tisza családot, azzal vádolván a család fejét, Tisza Kálmánt, hogy az ő 25 évig uralkodott rendszere ültette be a mi közéletünkbe a korrupció tanát s ő adott példát arra, hogyan kell a politikai befolyásokat az egyéni érdekek javára kihasználni. Fia Tisza István, a Bánffy-kormány legerősebb oszlopa, a kit a családi befolyás megszámlálhatatlan zsiros hivatalhoz, anyagi javakhoz s előkelő álláshoz juttatott, csak folytatója a görbe kéz politikájának s azért olyan rendületlen támasza a Bánffy-kormánynak, mert ez is, átvéve az öreg Tisza örökségét, ezt a politikát üzi.

Hogy micsoda kötelekek fűzik a Tiszákata mai uralkodó rendszerhez, erre nézve igen érdekes s egyszerűs mind jellemző dolgot mondanak el a beavatottak. Ime itt van, tessék csak gyönyörködni az ecsedi láp históriájában, a mely a Tisza családnak milliókat hozott.

Tisza István gróf, a ki Szatmár vármegyében az Ecsedi láp szélén levő Kocsord község egyik birtokosa, a környék szegény nádvágó embereitől több ezer hold vizet vásárolt össze az Ecsedi lápból, holdanként 5—10 forintjával: mikor vásárlásaival készen volt, mozgalmat indított az Ecsedi láp lecsapolása iránt. A Tiszák hatalma és befolyása folytán ez a művelet sikerült is, minek folytán Tisza István gróf potom áron összevásárolt ingatlanainak értéke holdanként 250—300 forintra szőköt föl. Ámde a Tisza István gróf ezen vagyonszaporulata a vármegye közbirtokosaira óriási teherként nehezedik. Csak azt említjük meg, hogy a lecsapolási „érdekeltségbe“ belement birtokosok szabályozási költség czimén állami adójukat többszörösen meghaladó szabályozási költséggel terheltek meg, évek hosszú sorára. Ezt az óriási terhet viselik azok is, akiknek az Ecsedi lápban ingatlanuk nincs, sőt olyanok is, a kiknek birtokai mérföldekre esnek az ecsedi láptól. A megye birtokosainak eme nagy része tehát az Ecsedi láp lecsapolásából csak a terheket nyerte, míg Tisza István gróf vagyona másfél millióval szaporodott.

Ennek a kistóriának még folytatása is van, mert az Ecsedi lápról lecsapolt árvíz most már az Érmelléket fenyegeti, e veszedelem miatt azonban az Érmellék gazdái hiába panaszkodnak, a Tiszáék óriási befolyása ellen mit sem lehet tenni.

Ime csak egyetlen eset, mely máris érthetővé teszi azt a megható ragaszkodást, melylyel a Tisza család a kormányhoz huzódik s érthetővé teszi, hogy micsoda hatalmas érdekszálak fűzik a kormányhoz az ő mindenre felhasználható többségét!

A Hentzi-szobor áthelyezése. Örvendezve irtuk meg a multkor, hogy Ő felsége óhajára a Hentzi-szobrot Budáról eltávolítják. Örültünk, mert azt hittük, hogy végképpen eltávolítják közülünk azt a szobrot, a mely tövis volt a nemzet testében. Örömrünk korai volt. A Hentzi-szobor csak helyet cserél; átviszik a Szent György-térről a hadapród-iskolába, hogy ott a magyarelleses férfi emlékezete az ifjuságnak példányképpül szolgáljon. Ez az újabb sérelem olyan vihart idézett elő, mely egymaga elsöpréssel fenyegeti a Bánffy-kormányt. Ez ügyben *Kossuth* Ferencz a következő interpellációt intézte a miniszterelnökhöz:

„Oly hir kering, mely mélyen sérti mindazok érzését, kiknek jelszavuk: A haza minden előtt. A Hentzi-szobor olyan, mint egy túske, mely folyton szur. Folytonos megalázás volt az, hogy a magyar fővárosban egy magyar ellenségnek emelt szobor pompázott. Ennek a szobornak eltávolítása minden magyar kormány kötelessége lett volna. De ha már ezt nem lehetett, akkor nem kellett volna a nemzet szívében még egyszer mefogatni a tört. A mikor a nemzet a királynénak akar szobrot emelni, akkor kellett volna legkevésbé a nemzet érzelmeit megsérteni. Most a Hentzi-szoborból az ifjuságnak pél-

dányképet akarnak állítani. A szószegés példáját akarják a nemzet ifjúsága elé állítani. Mire taníthat ez a szobor? Olyasmire, a mitől minden magyar embernek irtózni kell. Azoknak, kik a hazájukat elárulták, szobrot emeltek, azokat, kik a hazájukat megvédelmezték, azokat a vesztőhelyre vitték. Minek ezt a szobrot újra felállítani akkor, a mikor Magyarország leghivebb támasza a trónnak és a dinasztíának? A minap hallották egy 84 éves öreg ember siró szavát: Ne adják el a hazát. Én pedig arra kérem önöket, oltalmazzák meg a haza becsületét és ne alázzák meg még egyszer az országot.

Bánffy miniszterelnök azzal felelt, hogy abban ő semmiféle politikai tény nem lát, hogy a Hentzi-szobrot a hadapród-iskolában állítják fel. Nem tudja megérteni, hogy mi sértheti ebben a nemzet önértétét, holott voltaképpen örülni kellene.

Kossuth Ferencz: Nem veheti tudomásul a választ. Ez nem politikai, hanem hazafiassági kérdés. Ha sarkertbe helyezik el a szobrot, az ellen nem volna kifogás, de nem az iskola elé az ifjúság példaként. — A többség természetesen tudomásul vette a választ, de az ellenzék nem hagyja annyiban a dolgot, hanem annál méltóbb elkeseredéssel küzd a kormány ellen s minden törvényes eszközt megragad arra, hogy a vérig sértett nemzeti önértetnek légtételt vegyen.

Öreg honvédek gyűlése. Budapesten az új városháza nagytermében e hó 14-én ezüstös hajú öreg urak gyűltek össze, egy legendás kor hősei, a mi derék negyvennyolczas honvédeink kiválasztott küldöttei. Összeültek, hogy megbeszéljék azoknak a szegény bajtársaiknak az ügyét, akik az öregségen felül még szegénységben is szynlődvé viselik a piros zsinóros barna atillát szerte az országban. Itt volt Erdély, a Dunántul és Alföld megyéinek számos követe s egybegyűltek a szereplő nagyok közül is azok, akik egykor fegyverbe álltak a hazáért. A megrokkant öreg urak egyben nem változtak: ma is olyan tüzesek, mint egykor voltak; igaz, hogy ez ma csak a szóharcban nyilatkozhatott meg. *Podmaniczky* Frigyes bárónak ugyancsak sűrűn kellett megráznia az elnöki csengőt, hogy megnyugtassa a háborgó tagtársakat, akiket *Lakatos* Miklós tüzelt *Bánffy* báró ellen, amiért a miniszterelnök kiméletlenséggel tartja be a határidőt a honvédek nyugdíjkérvényeinek beadásra nézve. *Balogh* Lázár felszólalása után azt határozta a köznyulás, hogy kérvényt intéz a miniszterelnökhöz, tegye át a honvédügyet a honvédelmi miniszter kezébe. Ezután azt határozta a köznyulás, hogy a miniszterelnökhöz folyamodik, legyen elnéző a záros határidőn túl jelentkező és kellőleg nem igazolt honvédekkel szemben. A folyó ügyek elintézése után a közgyűlés elnökké: *Podmaniczky* Frigyes bárót, alelnökökké *Balogh* Sándort és *Csatáry* Lajost választotta meg.

Külföld.

Királynénk gyilkosa elítelve. Mintegy két hónapja, hogy a genfi borzasztó eset gyászba ejtette a nemzetet. Szeptember 10-ike az utálatos bűn napja volt, november 10. napján a megtorló igazságszolgáltatásnak kellene kimérni a megérdemelt büntetést, mely nem lehetne kisebb az akasztófánál. Fájdalom, hogy svájci törvények kiméletesek a gonosztevők iránt s reánk nézve a legfájdalmasabb, hogy az a kimélet drága királynénk elvetemedett gyilkosát, az emberi természetéből kivetkőztetett szörnyeteg *Lucchenit* is éri. Mint kérkedett ez a vadállat most is undok tetteivel, mint tette próbára mindenkinek türelmét visszataszító föllépésével. Ugyanabban a ruhában állt birái előtt, a melyet gaztettének elkövetése alkalmával viselt. Maga kérte ezt így, mert ezzel is megbotránkoztatni akarta a világot. Hősnek tüntette fel magát s viselkedése tetézi ocsmányságát. Kihívó szemtelenséggel erősítette, hogy nem bánta meg tettét, sőt még egyszer megeselekedné azt az irtózatot gyilkosságot. Az ember visszariad ilyen gonzság hallatára is. A birák, esküdtek *egyhanguan vétékesnek mondták Lucchenit* — mást nem is lehetett róluk feltételezni — s a törvényszék elítélte őt a legsúlyosabb büntetésre, melyet a svájci törvény megenged és mely *Luccheni* számára nagyon is enyhe: *életfogytiglani fegyházra*. A földi igazságszolgáltatást megköti a paragrafusok béklyója; a mennyei igazságszolgáltatás azonban, a melyben hiszünk és bizunk, számolni fog még istentelen bűnével.

A Dreyfus-ügy. A szerencsétlen Dreyfus ügyével most foglalkozik a francia semmitőszék s miután az előzetes vizsgálatokat megejtette, elrendelte, hogy Dreyfus a legrövidebb idő alatt értesítendő pörének megújításáról és felszólítandó, hogy ártatlanságának bizonyítékait jelentse be. A francia kormány ennek megfelelőleg utasítást küldött a gyanai kormányzónak, hogy adja tudtára Dreyfusnak a revízió elrendelését. Képzhetni azt a végtelen örömet, a mit ez a hír a boldogtalan emberben ébreszteni fog! A semmitőszéknek ez a határozata azonban még távol áll attól, hogy a hazaárulás miatt elítélt kapitányt fel is mentse. Ha az ő ártatlansága kiderülne, ezzel együtt a francia hadsereg vezérkara kerülne csávéba, a mely őt igaztalanul elítélte. Ez pedig rendkívüli bonyodalmakat okozna. Éppen ezért kíváncsian lesi az egész művelt világ, vajjon lesz-e teljes világosság ebben a zavaros kérdésben.

MI UJSÁG?

Ő felsége a király visszavonultan él mostanában Gödöllőn, özvegyi bánatával. Hetenként bejön a fővárosba s fogadja a kihallgatásra a jelentkezőket, aztán ismét visszatér gödöllői magányába. November 17-én fogadta a székesfőváros kiküldötteit, akik a főváros egyesítésének huszonötödik évfordulója alkalmából a főváros hálaföliiratát nyújtották át.

Negyvenéves tanítói jubileum. A brullyai ág. ev. egyházközség nemrégiben ünnepelte Friedsmann János iskolaigazgató negyvenéves szolgálati jubileumát. Az istentisztelet végeztével az egész gyülekezet testületileg elment a jubiláns aggastyánhoz s a lelkész szép beszéd kíséretében egy díszkötésű egyházi énekes könyvet adott át neki ajándékkul.

Visszautasított jubileumi emlékérmek. Szabaka város polgármestere minap maga köré gyűjtötte a városi hivatalnokokat, hogy megtudja, ki akarja és ki nem a császár 50 éves jubileuma alkalmából adandó polgári emlékérmét elfogadni. Az egybegyűltek egy része elfogadta az érmet, más része azonban — mintegy huszan kijelentették, hogy nekik császári jubileumi emlékérem nem kell.

Nagy vasuti szerencsétlenség. A nógrádi helyi érdekű vasut Nógrád-Kövesd és Beeske állomása között a múlt héten egy vonat összeütközött egy szembejövő pályakocsival. Az irtózatossá váló összeesésnél öt munkás meghalt és négy megsebesült. A szerencsétlenség huszonkét kilométernyire Balassagyarmattól történt, a honnan rögtön különvonatot indítottak a katasztrófa helyére.

Krivány könyvtára. Krivány János, az aradi sikasztó hatezer kötetből álló könyvtárát a múlt héten rendkívüli érdeklődéssel árverezték. A könyvek becsértéke 6114 frt. Az árverésen egy budapesti antikvárius vette meg a könyveket 1606 frt 1 krért. Ezekből a könyvekből tanulmányozta Krivány, hogy a világ mely tája felé szökjék.

Nagy idők tanui. Berhidán meghalt Szigeti Vargha Mihályné szül. Ulmer Mária, 48-as honvéd özvegye, a kinek férje sokáig volt az Ujéület foglya s a boldogtalan fiatal asszony Ruttkayné Kossuth Lujzánál talált menedéket. Ő fogadta rokoni szeretetébe a fiatal asszonyt, együtt jártak a rettenetes Haynau-hoz: Szigeti Vargha Mihályné, hogy férje szabadságáért könyörögjön, Ruttkayné pedig azt követelte, hogy a Kossuth-gyermekek nyilvánosan utazhassanak édesapjuk után, nem éjnek idején, esőben és titokban, amint Haynau akarta. Csak a kegyvesztett Haynau teljesítette minkettőlük kérését. Addig azonban csak Haynau külön írásbeli engedélye alapján láthatta az urát, aki az Ujéület V-ik pavillonjában rabeskodott.

Siketnémák házassága. Temesváron a minap érdekes házasságot kötöttek. Theodorovics Mihály nyug. őrmester, aki a boszniai hadjárat idején heves idegrázkódtatás következtében siketnéma lett, házasságra lépett Jakab Anna 18 éves siketnéma leánnyal, aki eddig a temesvári siketnémák intézetének növendéke volt.

Váltóhamisító asszonyok. Rozsu Anna és Trifan Ruzsa temes-rékási asszonyok Kreciu Ikonicz és Juon, továbbá Doneszan Danile és Trifan odaváló lakosokkal szövetkezve 1675 frt értékű hamis váltót számítottak le a nickifalvi és brukenauai takaré-

pénztáraknál. De bűnük kitudódott és letartóztatták őket. Házkutatás alkalmával a esendőrség még 35 darab hamis aláírásokkal ellátott uralapot talált az illetők lakásán, melyeket még csak ezután akartak leszámíttatni.

Kirabolt községháza. Duúd aradmegyei községben nagy meglepetésre virradtak a minap. A község-házát az éj oltalma alatt valaki feltörte s az adók fejében zálogban tartott tárgyakat elvitte. A esendőrség azonnal megindította a nyomozást és ez igen különös eredményre vezetett. A betörőt ugyanis Morosán Onu személyében fogták el, a ki éppen a tolvajok garázdálkodása ellen szokta járni éjnek idején a falut, lévén ő az éjjeliőr. Mivel reá senkisémet vigyázott, igen könnyen követhette el a betörést. A lopott holmit, egy egész raktárra való ágyneműt, ruhát, buzát és sok egyebet részint a lakásán, részint másoknál találták meg. A derék éjjeli őrt a nagyhalmágyi járásbiróság vette gondjaiba.

Munkácsyról. Munkácsyné Párisból néhány nap előtt átköltözött Kölnbe, hogy a bonni gyógyintézetben időző férjéhez közelebb legyen. Munkácsy állapota az utóbbi időben változatlan maradt. Néhány héttel ezelőtt Munkácsy a tükör előtt megrajzolta saját arczképét, a melyet nagyon sikerültnek tartanak. Az arczképet egy levél kíséretében nejjének küldte. A levél nagyon melankólikus hangulatu és e hangulat ritkán is hagyja el a nagy művészt. Ha beteges képzelődéseitől ment, tisztán és okosan beszél. Baja leginkább a hátgerinez megbetegedésében áll, a mely az agyfunkeziót gyengíti. A párisi törvényszék a francia törvények értelmében gondnokot nevezett ki Munkácsy számára Munkácsyné személyében és egyuttal Munkácsy egy barátját is melléje rendelte.

Kirabolt századpénztár. Nagy feltűnést keltő katonai pénztárablásról ad hirt uj-aradi tudósítónk. A cs. és kir. 7 lovas tüzéregnek Kis-Szentmiklóson állomásozó egyik századpénztárát e hó 13 án éjjel ismeretlen tettesek feltörték s annak hétszáz (700) forintnyi készpénztartalmát elrabolták. A nyomozás minden irányban megindult, eddig azonban eredménye nines.

Elfogott pénzhamisítók. A esökmői és a berettyó-ujfalui esendőrség régóta nyomozott egy hamis pénzcsináló bandát, mely ólomforintosokkal teljesen elárasztotta a községeket. A kitartó nyomozás eredményre vezetett. A esendőrök Csökmő községben rajtütöttek a hamisító bandán s a napokban elfogtak három telkos gazdát. 263 darab ólomból öntött gyarló egyforintost s nagymennyiségű anyagot foglaltak le náluk. Elkobozták a pénzverőgépet is, mely egészen egyszerű szerkezetű prés volt. A hamisítókát bekísérték a nagyváradi ügyészség fogházába.

Kerékbe törték a lovai. Nász András hevesi gazda répát hordott a mezőről s eközben nagy stációkat tartva a koresma előtt, alaposan elázott. A lovait

aztán oly erősen kezdte csapkodni, hogy ezek örül-
ten kezdtek nyargalni s a pittyókos gazda közjük
esett, a gyepelő kezére tekerőzött s a szerenesétlen
a kerék küllői közé került, amelyek aztán teljesen
összetörték.

A juhász instancziája. Későn jutott az eszébe
Pomázi János besseszögi juhásznak, hogy asszony
után is kellene nézni. Megette már a kenyere javát,
mikor talált fehérszemélyt, akit úgy nézett, hogy
épen hozzája való. Nem is lett volna más baj, csak
a nagy szegénység. Sem a leánynak, sem a juhász-
nak nem volt semmije. Nagyot gondolt hát Pomázi
János. Épen érett a határban a dinnye, hát kivá-
lasztotta a két legszebbet és tarisznyába rakva,
elindult velök Budára. Csak gyalogosan haladt és
jócskán el is fáradt, míg felért a királyi palotába.
Ott azonban nagy szomorúság érte. Egy rendőr
megszólította, hogy hová igyekszik a dinnyékkal.

- Biz én csak ide szántam a felséges uramnak.
- Nem lehet az, öreg.
- Már, hogy?
- Nincs idehaza a király.
- Majd csak előkerül.
- Mesze van ám nagyon.
- Akkor leteszem a pítvarba, a szakácsnál.

Nagy volt az öreg szomorúsága, mikor még a
pítvarba sem eresztették. Visszament Besseszögre,
de folyton arról gondolkozott, miképen juthatna a
király elé. Uteljára elhatározta, hogy levélben pró-
bálkozik. Ugy is eszelekedett. Szép gömbölyű, öreg be-
tűkkel megírta a mondanivalóját. Elsorolta a szive
szándékát, azt a szomorú esetet is, amikor a pít-
varba sem eresztették Budán a dinnyéivel és vége-
zetül arra kérte a főséges urat, segítse valamicské-
vel, hogy asszonyt vihessen a házhoz. A kabinet-
íródához jutott a levél, ahol a sok akta közé egy
kis melegséget is hozott a jámbor ember instan-
cziája. Meg is hallgatták a kérését és Jász-Nagy-Kun-
Szolnok vármegye alispánjához a napokban husz
forint érkezett Pomázi János számára.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Kitünő tenyészállatok.

Ha az állattenyésztés terén jó eredményeket
akarunk elérni, akkor a főfeltétel az, hogy jó te-
nyészállatokkal bírjunk. Az Alföld részére kiválóbb
állatfajta, mint a magyar marha nem lehetséges,
mert csak ez a fajta tud a szerény viszonyok kö-
zött is kiváló egyedeket adni, különösen az iga-
vonásra.

Pinzgau-i üsző. Tenyésztője: Priszter János, kispazda Sávár
(Sárosmegye).

Pinzgau-i tehén. Tenyésztője: Klausner Kálmán, kispazda Eperjes
(Sárosmegye).

De már az olyan viszonyok között, a midőn a
gazda sok és jó takarmánynyal rendelkezik és a
tejet is jobban tudván értékesíteni, jobb tejelő faj-
tát tarthat, a tarka u. n. „*esíramarha*“ megfelelőbb.
Az ország északi vidékén már majdnem mind ilyen
marha van. Ezek között különösen a Dél-Tirolból
betelepített „*pinzgau-i*“ marha igénytelensége, gyors
fejlődése és jó tejelése folytán különösen a kis-
gazdának nagyon megfelelő.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos cím:
**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR**
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel
bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók   Morzsolók

Nemrégiben Sárosmegyében, Eperjesen tartott az ottani gazdasági egyesület egy állatkiállítást, a melyen számos a kiscgazdától felhozott ilyen pinzgau marha volt kiállítva. Ezek közül most kettőt bemutatunk, tanulságául annak, hogy szeretettel, gondozással, ápolással a kiscgazda is éppen olyan kitűnő csiramarhát tud tenyészteni, mint akár a legnagyobb földbirtokos.

A kaesatenyésztésről.

Hogy eredményes, tehát jövedelmező legyen a kaesa-tenyésztés, első és főtényező a víz. Oly vidéken, avagy gazdaságban, hol nem áll kellő folyóvíz rendelkezésünkre, csak tengődni fognak kaesáink, egyrészt a természetükhöz megkívántató víz nélkülözése miatt, másrészt mivel a kaesa tudvalevő falánksága, melyet kielégíteni a szó tág értelmében csak a vizen uszkálva, bogarászva képes, ez esetben nem lesz kielégíthető. Adhatunk nekik ugyanannyi enni valót, a mennyit csak megenni képesek, de akkor el fog a jövedelem szépecskén maradni, ha pedig az elmarad, úgy legfeljebb csak uri passzióból üzzük a kaesák tenyésztését. Míg tehát a vízszegény vidéken a kaesa természetadta falánksága kárhóztatandó, addig a vízben gazdag tájon éppen falánksága az, mely megszerzi a szép hasznot, nem szorulván a folyton vizen uszkáló kaesák semmi nagyobbszerű táplálásra, legfeljebb néha-néha kevés szemes vagy korpás eledelre. Csigák, giliszták, rovarok, talán békák is oly nagy számban vannak a tóban és annak partján, hogy egész falka kaesát képesek felnevelni, jó husba hozni.

A kaesák rendszeren márcziusban kezdenek tojni és több hónapon folytatják azt. Három közönséges kaesa, melyek pekingi kaesával való keresztezésből származtak és tenyészállatokul lettek kiválasztva, összesen 375 darab tojást tojt egy idény alatt és pedig: a) 135, b) 126 és c) 112 tojást. Ezekből eladatott 200 darab á 5 kr-jával, tehát 14 frt — kr., 60 darab költés alá ment, melyekből 54 drb kis kaesa kelt ki és ezek a tavon felnevelkedve egyenkint átlag 90 kr-jával adattak el s így 48 frt 60 krt kaptak érték. A többi tojás elfogyasztatott.

A három kaesa után a jövedelem:

280 drb költés alá való tojás á 5 kr. 14 frt — kr.
35 drb tojás elhasználtatott . . . . . 1 frt 20 kr.
54 drb kaesa á 90 kr. . . . . 48 frt 60 kr.

Összesen: 63 frt 80 kr.

Takarmányképen elfogyasztatott:

100 klg. zab . . . . . 6 frt — kr.
100 klg. árpa . . . . . 7 frt — kr.
75 klg. árpadara . . . . . 3 frt 50 kr.
75 klg. kukoricadara . . . . . 3 frt — kr.
Burgonya és répa . . . . . 2 frt 50 kr.

Összesen: 22 frt — kr.

A tiszta jövedelem tehát . 41 frt 80 kr.

A tojásokat vagy kaesák által költetjük ki, vagy pulykák avagy tyukok által. Ez utóbbiak alkalmasabbak, mert jobb, gondosabb anyák és több tojást vehetnek maguk alá.

A költés tartama 26—30 nap. A tyukok azonban hamarabb költik ki. A kikelt kaesák az első napokban zárt vagy fődött helyiségben kell, hogy maradjanak, 2—3 nap múlva azonban már kiereszthetők a szabadba. Ha kaesa a vezető anyjuk, csakhamar a víz tükrén látjuk az egész családot. Vigan gágogva, uszkálva ide s tova. Ha mostoha anyjuk van, pulyka vagy tyuk képében, úgy míg ők a vízben véczkándozva uszkálnak, addig mostohájuk a partról gondteljesen és legkevésbé is mostohán őrzi őket. Különbség esupán abban nyilvánul, hogy a tyuk által való felnevelés lényegesen több takarmányt igényel s így drágább. Homokos vidékeken, a hol az eperfa jól diszlik, sok helyen nevelik illetve hizlalják a kaesákat eperrel. Nem is kell mondani, hogy ott, a hol elegendő eperfa áll rendelkezésre, nagyon jól kifizeti magát a kaesatenyésztés, mert hisz az eper nem kerül semmibe a gazdának.

Kopár területek befásítására szánt esemeték beszerzése.

Az 1879. évi XXXI. t.-cz., az „erdőtörvény” 165. §-a értelmében oly kopár területek, melyeken hegyomlások, hó- vagy kőgörgöttegek megakadályozása, szélvész és vizek rombolásának, valamint futóhomok továbbterjedésének meggátlása végett, a talaj megkötése közgazdasági szempontból szükséges, beerdősítendőek s azontul a 2. §. szerint mint véderdők kezelendőek, melyekben az irtás és tarvágás tiltatik.

Ezen határozat alá tartoznak a 4. §. szerint a futóhomokon álló erdőkön kívül azok az erdők is, melyeknek talaja másnemű gazdasági művelésre (szántóföld, rét, kert vagy szőlő) állandóan nem alkalmas. Ezek az ugynevezett feltétlen talajon álló erdők megkülönböztetésül a véderdőtől.

A fent körülírt területeken a beerdősítés kötelezettsége első helyen azokat terheli, kiknek birtoka általa megvédtetik.

Ha ezen területek tulajdonosa az erdősitést kizárólag önerejéből eszközölni nem akarja, az érdekelte birtokosok társulattá alakulni kötelesek. Mivel az állam ezen tulajdonosokra oly terheket ró, melyek gyümölcseit többnyire csak utódaik élvezik, az által igyekszik nekik segítségére lenni, hogy ily kopár területek beerdősítéséhez ingyen esemetéket ad és erdősitési jutalmakat oszt ki a legsikerültebb erdősitések létesítőinek.

Azon erdőbirtokosok, kik az említett czélból az állam részéről bármi nemű esemetékben ingyen részesülni kívánnak, ebbeli kívánságukat annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány katasztrális hold nagyságu, mely kőzet- vagy talajnemhez tar-

Majd ha fagy.

tozó területet és mely fajból álló esemetékből óhajtának erdősíteni s hogy e czélra hány éves és legalább mennyi esemetét kívánnak legkésőbb a jövő évi január hó végéig a földmivvelésügyi miniszteriumnak írásbeli értesítéssel tudomására hozni tartoznak s azt, hogy a kérdéses területnek közgazdasági szempontból való beerdősítése szükséges, akár az illető közigazgatási erdészeti bizottság elnökének, akár a kir. erdőfelügyelőségnek iratával igazolniok kell.

A esemeték árát és azok csomagolási költségét az országos erdei alap fedezi, míg azoknak gyorsárú szerinti szállítási díját az átvétel alkalmával a jelentkezett erdőbirtokos viseli.

Hogy a kopár területek beerdősítésére állami segélyképpen az erdőbirtokosoknak ily módon rendelkezésre bocsátott esemetéknak a kitűzött czélra való fordításáról meggyőződést s azok kiültetése által elért eredményről pedig közzétételre alkalmas adatokat lehessen szerezni, a földmivvelésügyi miniszterium 1885. évi 29.599. sz. rendeletével köteleességévé tette a kir. erdőfelügyelőknek, hogy kerületük beutazása alkalmával azon egyének birtokait is a lehetőség szerint megszemléljék, a kik kopárok beerdősítésére esemetéket adománykép kaptak; hogy továbbá az ezekkel eszközölt erdősítési munkák eredményéről, szerzett tapasztalataik alapján, minden év végén a földm. miniszter urhoz jelentést tegyenek.

Az ily erdősítésekre rendszeren minden év április havában jutalmakat is tűz ki a földmivvelési miniszter ur és pedig három nagy jutalmat és három elismerő jutalmat.

Az 1. nagy jutalom 1000 frank aranyban.

A 2. " " " " " "	800	"	"
A 3. " " " " " "	500	"	"
Az 1. elismerő " " " " " "	400	"	"
A 2. " " " " " "	200	"	"
A 3. " " " " " "	100	"	"

E jutalmakra versenyezhetnek mindazon erdősítések, melyek a jutalom kiírása évében nem állami költségén fogantatottak, még pedig a nagy jutalmakra, ha egy tagban legalább 25 kat. holdra, az elismerő jutalmakra pedig, ha egy tagban legalább 10 kat. holdra terjednek.

A jutalmak az ötödik évben szolgáltatnak ki s azok kétharmada az erdőtulajdonost, egyharmad része az erdőtisztet illeti.

A jutalmakat a földmivvelési miniszteriumban összeülő öttagu bizottság ítéli oda az erdőfelügyelő javaslata vagy helyi szemle alapján.

A tavasszal történt ily erdősítés legfeljebb ugyanaz évi július végéig, az őszi erdősítés december 25-éig, az erdősítés helyének, telekkönyvi számának, a terület nagyságának, a használt fánemeknek s azok elegyarányának pontos megjelölése mellett a földmivvelésügyi miniszteriumnak bejelentendő.

Földes János, m. kir. főerdész.

MULATTATÓ.

NÉPDALOK.

Ha te azt mondd, hogy . . .

<i>Ha te azt mondd, hogy</i>	<i>Ha te ugy elkerülsz:</i>
<i>Fel is ut, le is ut!</i>	<i>Elkerüllek én is!</i>
<i>Jól van édes rózsám,</i>	<i>Ha az én szívem fáj:</i>
<i>Legyen ugy, legyen ugy!</i>	<i>Fájjon a tiéd is.</i>
<i>Erdj hát te jobbra,</i>	<i>Addig kerülgetjék,</i>
<i>Majd megyek én balra,</i>	<i>Édes rózsám egymást:</i>
<i>De valaki még ezt,</i>	<i>Megszakad a szívünk</i>
<i>Tudom megsiratja.</i>	<i>Bánatában meglásd!</i>

Száll a felleg . . .

<i>Fut a fodros alabástrom</i>	<i>Hüvös szele napkeletnek</i>
<i>Felleg, a kék ég mezőn;</i>	<i>Bánatot hoz helyibe . . .</i>
<i>Hüvös szél kel a nyomáson:</i>	
<i>Elhagyott a szeretőm . . .</i>	<i>Vissza jön még az a felhő,</i>
	<i>Visszaszáll, de feketén:</i>
<i>Viszi az a fehér felleg</i>	<i>Az a csalfa hogy ha eljő</i>
<i>Boldogságom messzire,</i>	<i>Sir borul már én felém . . .</i>

Ez a fehér kis ház . . .

<i>Ez a fehér kis ház</i>	<i>Ez a fehér kis ház</i>
<i>A rózsámék háza,</i>	<i>Fekete koporsó,</i>
<i>Könyhullatás nélkül</i>	<i>Födelén ott virraszt</i>
<i>Nem nézhetek rája.</i>	<i>Egy fekete holló.</i>

<i>Ez a fehér kis ház</i>	<i>Nem is holló az ott,</i>
<i>Jaj de gyászos nekem!</i>	<i>De az én bánatom,</i>
<i>Itt van eltemetve</i>	<i>Ébren van örökké,</i>
<i>Minden reménységem.</i>	<i>Hiába altatom!</i>

Osztozás a jussón.

I.

A nagyasszony elöregedett. A koromfekete hajfürtöket belisztezte az idő; észrevétlenül belopkodta a fehér szálakat. A vagyonka is megcsappant igen nagyon, mióta a középső leány is elkelt a háztól. . .

A középső volt a „gazda“, ment béres után, hajszolta a kapásokat, fülébe kapaszkodott a minden eselédnek, aki valaminek elcsempészésén törte a fejét, behajtatott Marosszegre, eladta a gabonát, kolompért, szénát, egyszóval mindent, ami megtermett a kopott, szinehagyott udvarház körül.

Nemhogy a kereskedő csapta volna be a „gazdát“, hanem ő kezdett ki a kereskedővel. Volt valami szegről-végről való rokonuk a fővárosban, egy ütődött fiskális, aki ellátta őt tanácssal.

Mikor aztán eladta az életet, bevásárolta egész az uj termésig szükséges ruhaneműeket, a kocsi-saroglyába ültetett egy-két varróleányt s azokat kivitte az udvarházba s megvarratta velük ugy a té-

lire, mint a nyári időre való ruhadarabokat az anyja, a testvére és a maga részére is.

A legkisebb leány rimázkodására nem sokat adott.

— Mit, hogy mi lesz a divat tavaszra? — szólott ilyenkor a „gazda“ mérgelődve. — Te divat után akarsz öltözni? Ohó testvérkém, vége annak! Örülj ha darócra és fekete kenyérré valót teremnek a marosháti földek. Kiszedték ám ennek zsirját mielőltünk az apánk, meg a nagyapánk, akik azt tartották, hogy terem a föld addig, ameddig, azután ha nem terem, eladjuk! Elis adták, alig maradt meg egy tenyérke belőle. (Nem is volt több nyolezvan kataszteri holdnál.)

— Édes kis testvérkém! — mondta gunyolódva, csak olvasgasd a divatlapjaidat tovább, kényed-kedved szerint, de a világért se vágyódj azután, hogy aszerint szabassak neked új ruhácskát ősszel, tavasszal, nyáron mindig másikat; — nem telik ám!

Igy gazdálkodott a nagyasszony helyett a középső lánya vagy nehány esztendeig. Szinte bele-sárgult a gazdai gondokba. Alig volt több huszonhét évesnél, de kinézett harminczötnek.

A nagyasszony férje, Tápay Zsiga, egyik képviselőválasztáskor sokat talált hörpinteni a pártvasorán és a Várallyayék kőturnázáról lebukott az udvar kövezetére, menten kilehellte a lelkét. A temetés után tünt ki csak, hogy a megboldogult ide is tartozott, oda is, a környék összes takarékpénztárai érdekelve voltak. Az özvegyasszonyra nem maradt más, csak a kopott marosháti udvarház nyolezvan hold földdel, meg a három leány, azaz hogy csak kettő, mert a legnagyobb lány a temetés után tovatünt az udvarházból az elbukott képviselőjelölttel.

— Összeillettek! — mondta kurtán a nagyasszony és egy árva szót sem szólt többé az eltévedt leányról.

Az öreg mindenek ugyan emlegette néha, hogy éjszakának évadján sokszor sir a nagyasszony s zokogva emlegeti a legnagyobb kisasszonyt.

Egyszer a „gazdá“-nak, a középső kisasszonynak is szóba hozta:

— Vén barom: tán részeg voltál? — mondtá; a másik pereczben már ott settenkedett a béreseknél, akik az ekéket rakták szekérre. Összeteremtette őket istenigazában; a boronát itthon hagyták volna. A „gazda“ ráfogta, hogy naplopás czéljából történik mindez, hogy még egyszer le kellessék érte jönni.

II.

Szürke ködös reggel vendég érkezett az udvarházba. A bánlaki új tiszteletes volt a vendég, a „gazdá“-ért jött.

Régi volt a meséjük nagyon. Tíz esztendővel ezelőtt, amikor még vig napok jártak a marosháti udvarházban, Tóth Gáspár legátus volt akkortájt s az ünnepekre erre a tájra küldték legációba a kollégiumból . . .

A mesének nagyon szakadozott folytatásai voltak tíz esztendő alatt. — Az egykori legátusnak sokat kellett segédeskedni, amíg parókiához jutott. Szinte belehizott a várakozásba. A középső leány pedig várt, várakozott türelmesen. . . . S most itt van la, az egykori legátus eljött im az elsárgult virágért. . . . Volt az bimbó is egykor, üde, illatos rózsabimbó . . . akkor nem lehetett a legátus urnak a bimbó után nyulni. Most már lehet, esőndes kis parókia a bánlaki, kevés a jövedelme, de megélnék abból kettecskén, tán az apróságnak is jut belőle, ha tudniillik lesz apróság.

Hogyne lenne! A tiszteletes ur esupa erő, egészség. Az egykori rózsabimbó? (Oh, ő érzi még mindig az illatát: mert úgy szokás az a szerelmes embernél, hogy a pajkos Amor befogja mind a két szemét.)

— Eljöttem édes!

A nagyasszony azonban tudni sem akart a frigyről. Minek most már? Ilyen korban. Magában pedig azt gondolta, hogy ez az elhizott papi férfit elvinné az ő jobb kezét. a „gazdát“. Mi lenne a majorságból? A legkisebb leány csak a könyveket, regényeket és divatlapokat bujja, alig tudja megkülönböztetni a buzát a kukoriezától. Ez nem „gazdá“-nak való. Elhatározta, hogy nem engedi elvinni a „gazdát“.

A tiszteletes ur azonban mégis elvitte. Elvitte titkon, a mikor senkisémet látta. A „gazdát“ kilopta a saját hajlékából.

— Ez is . . .

Behuzódott a liszteshaju nagyasszony a belső szobába, nem mutatta magát egy hétig. Semmi sem ment úgy, mint azelőtt. Nem baj, jövőre másként lesz, befogja a „legkisebb“-et a gazdálkodáshoz. . . . Amaz is úgy kezdte. A nagyasszony ki nem ejtette volna a nevét a világért sem. . . . Mikor a rövid téli napok elkövetkeztek, odahagyták a rozoga unalmas udvarházat. Bementek lakni Marosszegre, ott van színház és egyéb szórakozás, bál és más eféle. A legkisebbnek éppen ez kellett. Egy-két hét alatt úgy beleélte magát, mintha évek óta folyton a színházat járná és a bálakat bujná . . .

Igy látja ezt a nagyasszony és öreg korára egy kis édesség ez is abban a keserű pohárban, melyből az özvegyi kenyér okozta szomjuságot csillapítja.

III.

Három vagy négy esztendő telt el ekként. A bánlaki parókia kéményén minden évben betekintett a gólyamadár, a család kedves madara és mindig ott feledett egy apróságot. . . . A tiszteletes ur még mindig gyarapodott sulyban s az egykori „gazda“, a tiszteletes asszony is nekigömbölyödött.

Egyszer nagyon hivatalos irást hoztak a parókiára. A tiszteletes asszony volt benne megeztítva a marosszegi árvaszékhez.

— Nem megyek!

— Dehogy is nem édes! — esengett a tiszte-

letes — valószínű, hogy eladták a földeket; egy-negyedrész a neveden van.

Aztán kiszámították, hogy körülbelül mennyi esik a föld árából rájuk, hogy mit vesznek azon és mennyi minden szükségessel látják el a házat, olyan dolgokkal, melyekre nem telik a kis parókia jövődelméből.

Azon napon mégis elutazott aztán a tiszteletes asszony. Csak harmadnap jött meg sirva — pénz nélkül.

— Mind ott voltak, a „legnagyobb“ is. Kopot-tak nagyon. A mamának a kabátja ujján akkora a folt, mint a Janesika kalapja . . .

— Elélték a jussot. A vételár nyolezszáz forint volt . . . Mikor hozzá akartam nyulni az engem illető kétszáz forinthez, rutul káromlott a mama, hogy ő engem tisztességesen ellátott kelengyével, mely ezrekbe került, férjhez adott, jól férjhez adott, hagyjam hát a részem neki, törődött öreg asszonynak. Ott hagytam a pénzt, nem osztottam a jussom . . .

Aztán elkezdett sirni, zokogni a tiszteletesné keservesen.

A tiszteletes ur, a mint kövérsége engedte, körülölelte a síró asszonyt, bevezette a gyerekszobába, hol pajkos gyereksereg vig zaja fogadta a szülőket.

— Osztozunk hát mi a jussom! — szólt a tiszteletes és körülölelték a nyakukba csimpajkodó, maszatos gyermekeket.

Apróság.

A kibetűzött miniszterium. Valamelyik ötletes újságíró addig fáradozott, hogy a Bánffy-kabinetből valami értelmet kisüssön, míg végre sikerült neki az alábbi találó összeállítás:

Wlassics
Dániel
Perczel
Fejérvári
Darányi
Bánffy
Erdély
Jozipovich
Lukács

Hogy ez a kormány csakugyan *viczinális*, úgy az embereit, mint a politikáját illetőleg, azt alig tagadhatják el.

Képünkhez.

Majd ha fagy. Juezi szakácsné piacra megy, kosár a karján s gömbölyű kivánatos termetével továbblibben az utczán. Mikor az ember uton van, akkor mást nem tesz, mint lábait rakja egymás elé, van tehát ideje gondolkozni. Juezi szakácsné is gondolkozik, nyilván eszébe jutott, hogy az őrnagyék ordonánca, ez a Miska, a pörge bajszu, nyalka huszárgyerek milyen ostromot intézett az este Juezi ellen egy ölelésért, csókért. Juezi azonban erősen ellenállott a vitéznek. „Mit csókot? Majd ha fagy!“ Éz ezzel fehér fogsora közé illeszti hüvelykuját s

hirtelen kirántva onnan fület mutatott Misának. Ismerve azonban Miska huszár bátor mivoltát, hunczut máját, hamis zuzáját, biztosra lehet venni, hogy az attak előbb-utóbb sikerülni fog.

Számrejtvény.

- 1, 5, 4, 17, 9. Ragadozó állat.
16, 12, 3, 4, 15, 6. Egy főváros Európában.
10, 5, 13, 11. Város neve Svájcban,
2, 7, 14. Mutató névmás.
18, 16, 8, 18. Gyümölcs.
3, 20, 21, 22. Egy szám.
19, 9. Személyes névmás.
1—22. Kisfaludy egy mondása.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő november 28.

Lapunk 44. számában közölt kockarejtvény megfejtése:

v	á	r	o	s
á	r	o	k	
r	o	m		
o	k			
s				

Helyesen fejtették meg: Gombkötő Margit, Hilbert Antalné, Farkas Anna, Szoboszlai Katinka, Nikodem Vilma, Kátyáú János, Gombkötő N. János, Kovács János, Nagy Sándor, Nemes Mihály, Eskütt György, Fleischer Jakab, Jankó István, Forgó János, Nyitrai János, Faesko János, Czibula János, Szőke Sándor, Hraskó József, Velekey Pál, Fridrich József, Lakatos István, Kovács István, Unger Kornél, Molnár István, Józsa Sándor, Kakuk Sándor, ifj. Kiresy István, Tátrai György, Wázsonyi Ferencz, Bodnár Imre, ifj. Szathmáry Sándor, Együd József, Juhász János, Navreczki József, Kerekes László.

A sorshuzásnál Hilbert Antalné urnő (Budapest) neve jött ki elsőnek, kinek a kítűzött jutalomdíj gyanánt Beöthy L. „Két leány és egy legény“ című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

B. J. urnak. Tudunkal sorsjegy-tudakozódásokra még senkinek sem maradtunk adósok. Anyi áll, hogy néha késünk a felelettel, ennek azonban az az oka, mert annak kifürkészése, hogy a közölt számok nyertek-e, utánjárást feltételez s nehogy mindég előlről kelljen a munkát kezdenünk, bevárjuk míg több tudakozódás gyűlik össze és sokszor még arra is várunk kell, hogy az érdeklő huzás megtörténjék, mert a huzás előtt is szoktak tudakozódni. — N. S. urnak, *Antanovacz*. A jövő évben megint lesz. Folytonosan nem lehet adni, mert az nagyon költséges dolog.

M. J. urnak, *Kalonda*. Nem tudhatjuk, az ügyvéd mily munkákért követeli a 94 frtot és így nem bírálhatjuk meg azt sem, vajjon sok-e ezen összeg vagy kevés. Az bizonyos, hogy a per nagyon drága portéka és ha erre hagyja jönni a dolgot, nagyon rá fog fizetni. Olesó kamatra törlesztéses kölesönt kaphat a jelzáloghitelbanknál vagy a kisbirtokosok földhitelintézeténél és több más ilyen intézetnél, a melyek tudakozódó levelére szí-

vesen és kimerítőleg válaszolnak. — **Kertay Sándor** urnak. Az egész hely térmértéke minden községben változó s így ezen az alapon a kérdésre megfelelni nem lehet. Minden egyes művelés alatt álló területnek a tiszta jövedelme meg van állapítva a kataszteri felvételben s a földadót annak arányában vetik ki. Kérdésére a községi jegyző a kataszteri ivbe vetett első pillantással megadja a választ. Mi nem tudhatunk felőle semmit. — **Kovács József** urnak. A közigazgatási hatóságokhoz csak a nem kétséges párbér behajtása tartozik. Ha az a kérdés, hogy az illető hívek egyáltalán tartoznak-e párbért fizetni, akkor a rendes bíróság dönt. Hogyha azt akarják, hogy a dolgon gyökeresen segítve legyen, forduljanak a bírósághoz. — **D. M.** urnak, *D.-Mocs.* Az új szeszadó-törvény csak a fogyasztási adóknak a behajtási módjára vonatkozik. A szeszkimérési engedélyek ugyanazon feltételek mellett fognak ezentúl is kiadatni, mint eddig. — **Szegedy Béla** urnak. A mint látjuk leveléből, itt egy annak rendje és módja szerint folyamatban levő tagosításról és egy birtokperről van szó, a melybe mi véleményünkkel az ügyek alapos ismerete nélkül be nem avatkozhatunk. A per mindig per marad, a melynek kimenetele bizonytalan. Ha a tagosításhoz kiküldött bíró Önnek adott igazat, ez az ő magánvéleménye, ezért a perben a bíróság egészen ellenkezőleg is ítélni lehet.

Budapesti placzi árak.

Budapest, november hó 19-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg *tiszavidéki* 9.85 frttól 10.60 frtig, *pestvidéki* 9.80 frttól 10.50 frtig *fehértó* 9.85 frttól 10.60 frtig, *bácskai* 9.60 frttól 10.40 frtig *bánsági* 9.65 frttól 10.40 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.05 frttól 8.15 frtig.

Árpa: *takarmánynak* 60—62 kg. 6.20 forinttól 6.50 frtig *égetni való* 62—64 kg. 6.80 frttól 7.60 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 7.80 frttól 8.70 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.75 frttól 6.10 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.55 frttól 5.65 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	17.10	16.40	15.70	15.10	14.40	13.70	12.70	10.40	5.50

Buzakorpa, finom 3.60-3.60, durva 3.50—3.50 frtzsákkal együtt

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 317—355 frtig; *középmínőségűért* 275—295 frtig; *gyenge minőségűért* 210—240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű.* mm.-ként élősúlyban 32—35 frtig, *hízott magyar és tarka ökör közepminőségű* 29—32 frtig. *Fejős tehén,* magyarfajta 28—30 forintig, tarka 23—24 frtig mmként. *Élő borjú* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 32—46 krt. *Vágot borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 45—62 krt.

Baromfivásár. *Lud,* sovány, páronként 1.80—2.90 frtig, *kaeca* 1.80—2.80 frtig, *tyúk* 1.00—1.40 frtig, *csirke* 65 kr.-tól 110 krtig, *kappan* 1.80—2.60 frtig, *pulyka* 1.60—5.00 frtig.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 59—59½ frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóg 60—60½ frt.

Egyéb magvak: *mák* 33—40 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.20—6.40 frt, *apró* 6—7.00 frt, *tarka* 5—5.30 frt, *lencse* 8—9 frt. *borsó* héjas 8.00—12.00 forint, *köles* 4.30—4.70 frt, *kendermag* 7.95—8.00 frt, *repeze* 12.75—13.00 frt. *Lohere* 45—50 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. *Réti széna* 2.30—3.40 frt, *muhar* 2.60—3.30 forint, *zsupszalma* 1.60—1.70 frt, *alomszalma* 1.50—1.60 frt.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 20.00—22.00 frt, *feljavított juh* 16—18 frt, *kiverő juh* 11.00—13.00 frt, *kecske* 13—15 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 db. 3.00—3.40 frt. *Szalonna* 58—62 krajczár. *Vaj* Ia. 810—120 kr., IIa. 70—110 kr. *Olvasztott vaj* 60—60 kr. *Méz* sárga csurgatott 40—70 kr. *Burgonya* sárga 19.0—2.25, rózsá 1.30—1.80, közönséges 1.10—1.50 kr., *paprika* 30—60 frtig, *hüvelyes paprika* 18—52 frtig métermázsánként.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 11—18 kgként 84—92 frtig, *tehenbőr száraz* 84—92 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—37 frtig, *tehenbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 33—41 frtig. *Juhbőr* gyapjas, páronként 32—34 frt.

ORSZÁGOS MAGYAR

KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnökök: Teleki Géza gróf. **Alelnökök:** Csávossy Béla. **Igazgatósági tagok:** Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Püspöky Emil, Kubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — **Vezérigazgató:** Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes meglegedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

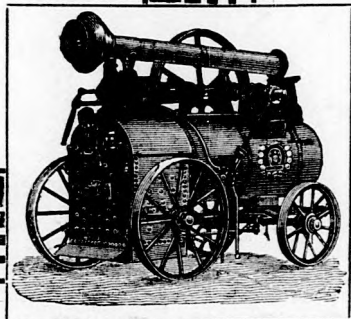
A szövetkezet elfogad

6 és 12 évre szóló jégbiztosításokat

is és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% **díjengedményt** ad, mely a díjból évről-évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdák kívánalmainak felelnek meg.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal termésüket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **Igazgatóság Budapestben,** (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek.**

FEHÉR MIKLÓS

gépgyára

Budapest, IX., Üllői-út 23/a szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyarában készült **gőzeséplő garnitúrákat** „Compound” **lokomobilokat** stb., raktáron tart mindennemű **gazdasági gépet,** **földművelési eszközt,** **jól kijavított lokomobilokat** és **cséplőgépeket** különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyt gépek javítására és malomszerelvények gyártására.

Csereüzletek lokomobilon és cséplőgépekre köttetnek.

Benzin- és petroleum-lokomobilok cséplési czélokra. Massey-Harris elsőrangú aratógép gyárának képviselője.

Szőlő-permetezők és szénkéneg feeskendők.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGYARON ELSŐ LEGNAGYOBBI ÉS LEGISZABÓBB HIRREVU DRAUZLETE.

Alapítottott
1847.

BRÄUSWELLER JÁNOS

az órák készítésével foglalkozó
a németországi magániparban
első alk.

ÓRAK, EKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZELETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kimélték meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstáru-gyár indítva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munka-erő egy kis kárpótlása ellenében eladja. En meghatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. En tehát bárkinek megküldöm a követ-kező tárgyakat pusztán a kárpótlásért, **6 frt 60 krert**; és pedig:

6	darab	finom asztali kést,	valódi angol pengével,
6	"	amerikai szab. ezüst velltát egy darabból,	evőkanalat,
6	"	"	kávéskanalat,
12	"	"	levesmerőt,
1	"	"	tejmerőt,
2	"	"	tojás-serleget,
6	"	angol Viktoria-tálca,	
2	"	igen hatásos gyertyatartó,	
1	"	teaszűrőt,	
1	"	finom cukorporzó	

44 drb összesen 6 frt 60 kr.

Mind e fenti **44** tárgy előbb 40 forintba került s most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. — Az amerikai szabad. ezüst egy kívül-belül fehérfém, mely ezüst színét 25 esztendőig is megtartja, a miért szavatoltatik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás. Kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, ki nek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassa el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

alkalmi és nászajándékul,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-NÁL az egy. amerikai szab. ezüst-
gyárak főigynöksége
Wien, II., Rembrandtstrasse 19—17. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez **TISZTITÓPOR 10 kr.**

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségi fém).

Kivonat az elismerő levelekből:

A küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok vele elégedve, kérek még egy küldemény remek garnitúrát 6 frt 60 krert. Kolozsvár, *Báró Bánffy*.

A remek garnitúrával teljesen meg vagyok elégedve. Lalfach, *Bartusch Ottó*, kapitány a 37. gyalogezrednél.

A küldeményt megkaptam és azzal teljesen meg vagyok elégedve, kérek még egy ugyanilyen küldeményt. Bozovics, *Keresztés Sándor*, főszolgabíró.

MEGJELENT

a

Köztelek Zsebnaptár

1899-ik évre.

Szerkesztik és kiadják:

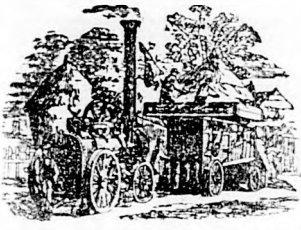
RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN.

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkárjai.

A zsebnaptár a „Független Ujság” előfizetőinek bérmentes küldéssel együtt **1 frt 60 kr.**

Bolti ára 2 forint.

Megrendelhető a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatalában, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítészet

Budapesten, V. ker., Külső váczi-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigényőke ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzeséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” őrlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vāmőrlő-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1897. évi forgalom: 25,223 mm.

Felhivjuk

a t. cz. gazdaközönség

figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest. Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év közti időre **kézpénzben**. Birtokos felmondhat, pénzügyintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. —

Lebonyolítás legrövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás **díjtalan**. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokny másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, VI., Váczi-körut 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok, testületek és a legtekintélyesebb földbirtokosok által okmány-szerülek ajánlva van.

Állást keres mint számadó kanász

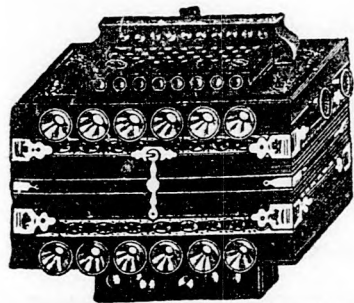
egy nagy uradalomban tizenegy év óta sikerrel hasonló minőségben működő, nős családos, a sertéstenyésztés és hizlalás terén teljesen jártas egyén.

Szives megkeresések a „Független Ujság” kiadóhivatalához intézendők. 291

STOWASSER J.

császár és királyi udvari hangszerész

• BUDAPEST, II., Lánchíd utca 5. •

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszereiről, czimbalmairól és mechanikai zenélő-műveiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Elpusztíthatatlan erős orgona-harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó, és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállítatnak.

A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség zenekarainak egyedüli szállítója.

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

PROPPER SAMU

Budapest, V., Váci-körút 52.

Előre boesátva, hogy Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:

Ajánlom közkedveltségű *egyetemes és többvasú ekéimen* kívül sík és dombos talajra egyaránt kitűnően alkalmas *sorba- és szórvavető gépeimet.*

**szecskavágó-,
répavágó gépeimet.**

Kézi járgány és gőzhajtásra

járgányaimat,

a jelenkor legjobb szerkezetű

takarmánypároló

készülékeimet s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket. Mindenről kimerítő **árjegyzék** és készséges **felvilágosítások.**

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG
ezelőtt **PFANHAUSER & Co.**
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENNEMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)

Veszünk

Luczerna

Lóhere

stb. magvakat a legmagasabb napi áron.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

I^a Rézgálicz 98-99%

jegecsekben és örölve és egyéb permetező anyagok továbbá

Szuperfoszfát,

**chilisalétrom,
kénsavas-káli,
kénsavas-ámmon,**

Szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket legjutányosabban ajánl:

a „Hungária“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság Budapest, Váci-körút 21.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)